

חוק סוכני המכס (תיקון), התשנ"ה-1995*

1. תיקון סעיף 1 בסעיף 1 לחוק סוכני המכס, התשכ"ה-1964¹ (להלן – החוק העיקרי) –
- (1) במקום ההגדרה "פעולת מכס" יבוא:
"פעולת מכס" – כל עשייה למען הזולת כלפי רשויות המכס בקשר ליבוא, ליצוא או למעבר טובין, ששר האוצר קבע אותה בצו;²
- (2) אחרי ההגדרה "פעולת מכס" יבוא:
"בעל השכלה תיכונית" – מי שהוא בעל תעודה המזכה את בעליה להתקבל למוסד שהוכר כמוסד להשכלה גבוהה, לפי חוק המועצה להשכלה גבוהה, התשי"ח-1958²;
- "הועדה" – הועדה המייעצת שנתמנתה לפי סעיף 2;
"פקיד רשוי" – מי שנתמנה לפי סעיף 16;
"המנהל" – מנהל המכס ומס ערך מוסף.
2. בחלפת סעיף 2 לחוק העיקרי יבוא:
- יעדת מייעצת 2. (א) המנהל ימנה ועדה מייעצת בת שבעה חברים, לענין חוק זה, ויקבע את דרך פעולתה.
- (ב) הועדה תקבע את סדרי דיוניה ככל שלא קבעם המנהל.
- (ג) חברי הועדה יהיו –
- (1) המשנה למנהל או סגן המנהל שמינה המנהל, אשר יכהן כיושב ראש הועדה;
- (2) שלושה נציגים של סוכני המכס, שמינה המנהל בהתייעצות עם הגופים המייצגים סוכני מכס;
- (3) עובד משרד התחבורה שהציע המנהל הכללי של משרד התחבורה;
- (4) נציג איגוד לשכות המסחר בישראל;
- (5) נציג התאחדות התעשיינים בישראל.
3. תיקון סעיף 3 בסעיף 3 לחוק העיקרי –
- (1) סעיף קטן (ב) – בטל;
- (2) בסעיף קטן (ג), במקום "סעיף זה" יבוא "חוק זה".
4. אחרי סעיף 3 לחוק העיקרי יבוא:
- 3א. (א) לא יעשה אדם פעולת מכס אלא אם כן הוא סוכן מכס או פקיד רשוי; סוכן מכס שהוא תאגיד לא יעשה פעולת מכס אלא באמצעות יחיד שהוא סוכן מכס או פקיד רשוי מטעמו.
- 3א ו-3ב חוספת סעיפים

* נתקבל בכנסת ביום י"ג בתמוז התשנ"ה (11 ביולי 1995); הצעת החוק ודברי הסבר פורסמו בחצעות חוק 2400, מיום כ"ד באייר התשנ"ה (24 במאי 1995), עמ' 460.

¹ סי"ח התשכ"ה, עמ' 16.

² סי"ח התשי"ח, עמ' 191.

(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), חתימה על רשימונים לענין סעיף 25 לפקודת המכס תיעשה בידי סוכן מכס בלבד, אולם –

(1) פקיד רשוי יהא רשאי לחתום על רשימונים אם הוא בעל ותק של 5 שנים לפחות;

(2) המנהל רשאי, בנסיבות מיוחדות ולתקופה שלא תעלה על 90 ימים, לאשר לפקיד רשוי שלא עומד בתנאי פסקה (1), לחתום על רשימונים ובלבד שהוא מועסק על ידי סוכן מכס או מועסק בתאגיד שהוא סוכן מכס, והוא בעל זכות חתימה המחייבת את התאגיד.

בקשה לרישום סוכן מכס
3ב. מי שנתקיימו בו הוראות סעיף 4 רשאי להגיש בקשה להירשם כסוכן מכס; הבקשה תוגש על גבי טופס שקבע המנהל.

החלפת סעיף 4

5. במקום סעיף 4 לחוק העיקרי יבוא:

4. (א) יחיד יהא כשיר להירשם כסוכן מכס אם נתקיימו בו כל אלה:
סוכן מכס לתנאים לרישום

(1) הוא תושב ישראל;

(2) מלאו לו 23 שנים;

(3) הוא בעל השכלה תיכונית;

(4) הוא עבר תקופת התמחות של שנתיים לפחות, כפי שנקבע בתקנות, אצל סוכן מכס בעל ותק של חמש שנים לפחות, שנתקיימו בו התנאים שנקבעו בתקנות;

(5) הוא עמד בבחינות שקבע המנהל, בנושאים שקבע בהתייעצות עם הועדה ואשר פורסמו ברשומות.

(ב) המנהל רשאי לקבוע ליחיד שהגיש לו בקשה לכך, תקופת התמחות קצרה מהמפורט בסעיף קטן (א)4 או לפטור אותו מחובת התמחות, אם מצא כי לאותו יחיד נסיון מספיק בפעולות מכס.

(ג) אלה ייראו כמי שנתקיימו לגביהם הוראות סעיף קטן (א)4 ו-5:

(1) מי שסיים קורס מעריכים באגף המכס ומע"מ (להלן – האגף), שהמנהל ונציב שירות המדינה אישרו את תכנית הלימודים בו, קיבל תעודת מעריך, ועבד כמעריך באגף במשך עשר שנים לפחות;

(2) מי שכיהן במשרת גובה מכס באגף במשך 5 שנים לפחות;

ובלבד שהגישו בקשה להירשם כסוכני מכס, לא לפני תום שנה ולא לאחר שנתיים, מיום שחדלו לעבוד באגף.

(ד) לא יירשם יחיד כסוכן מכס אם נתקיים בו אחד מאלה:

(1) הוא הורשע בעבירה שלדעת היועץ המשפטי לממשלה יש עמה קלון;

(2) הוא נפסל לשירות המדינה או פוטר מן המשטרה או גורש מצבא הגנה לישראל על פי פסק דין סופי של בית דין מוסמך.

5 תיקון סעיף 5 6. בסעיף 5(א3) לחוק העיקרי, בסופו יבוא "ובלבד שסוכן מכס כאמור לא יבצע פעולת מכס בתאגיד נוסף או כסוכן מכס עצמאי".

6 החלפת סעיף 6 7. במקום סעיף 6 לחוק העיקרי יבוא:

6. (א) המנהל ינהל פנקס שבו ירשום כסוכן מכס את מי שהתקיימו בו הוראות סעיף 4 (להלן – הפנקס), ויתן למי שרשום בו תעודה שהוא סוכן מכס.

(ב) מי שרשום בפנקס, רשאי לשמש סוכן מכס מיום רישומו ועד יום 31 בדצמבר של כל שנה ובלבד ששילם את אגרת הרישום לאותה שנה לפי הוראות סעיף 31.

8. סעיפים 8, 9 ו-10 לחוק העיקרי – בטלים.

9. בסעיף 11 לחוק העיקרי –

(1) בסעיף קטן (א) –

(א) בפסקה (2), במקום "(3) שבסעיף 5" יבוא "שבסעיף 5(א3)";

(ב) במקום פסקה (3) יבוא:

"(3) הורשע בעבירה שלדעת היועץ המשפטי לממשלה יש עמה קלון";

(2) בסעיף קטן (ב), במקום פסקה (1) יבוא:

"(1) שנתיים רצופות, ובלי סיבה סבירה לכך, לא עסק באופן פעיל כסוכן מכס או לא ביצע פעולות מכס במסגרת תאגיד סוכן מכס שבו הועסק, וזאת אף אם הוסיף לשלם אגרה כאמור בסעיף 31."

10. בסעיף 13 לחוק העיקרי, אחרי "חקירת משטרה" יבוא "או חקירת רשויות המס", ובסופו יבוא "לענין זה, 'רשויות המס' – אגף המכס ומע"מ או אגף מס הכנסה ומס רכוש".

11. כותרת הפרק הרביעי לחוק העיקרי תהיה "פקידים רשויים".

12. בסעיף 17 לחוק העיקרי –

(1) בסעיף קטן (א) –

(א) במקום פסקאות (3) ו-(4) יבוא:

"(3) הוא בעל תעודה המעידה כי סיים בהצלחה 10 שנות לימוד בבית ספר שהוכר על ידי משרד החינוך והתרבות או שהוא בעל השכלה שלדעת המנהל היא שוות ערך ל-10 שנות לימוד";

(4) עמד בבחינה שקבע המנהל, בנושאים שקבע בהתייעצות עם הועדה, ואשר פורסמו ברשומות, ועבר תקופת התמחות של שנה אחת לפחות, בפעולות מכס, כפי שנקבע בתקנות";

(ב) פסקה (5) – תימחק;

(2) בסעיף קטן (ב), המלים "אלא אם כן האריך גובה המכס את תוקפו לשנה נוספת" – יימחקו.

(3) במקום סעיף קטן (ג) יבוא:

"(ג) המנהל רשאי לקבוע ליחיד שהגיש לו בקשה לכך, תקופת התמחות קצרה מהמפורט בסעיף קטן (א)4 או לפטור אותו מחובת התמחות, אם מצא כי לאותו יחיד נסיון מספיק בפעולות מכס."

13. במקום סעיף 18 לחוק העיקרי יבוא: החלפת סעיף 18

"החלת הוראות 18. הוראות סעיפים 4(ג) ו-11(א) ו-12(ב), 12 ו-14 יחולו גם על פקיד על פקיד רשוי רשוי, בשינויים המחוייבים."

14. במקום סעיף 19 לחוק העיקרי יבוא: החלפת סעיף 19

"הורעה על הפסקת העסקה 19. הופסקה העסקתו של פקיד רשוי, יוריע על כך מיד סוכן המכס או בעל הטובין, לפי הענין, לגובה המכס שאישר את העסקתו."

15. במקום סעיף 22 לחוק העיקרי יבוא: החלפת סעיף 22

"אחריות סוכן מכס 22. (א) מבלי לגרוע מאחריותו של בעל הטובין, סוכן מכס חייב לבצע לגבי הטובין את כל הפעולות החלות על פי כל דין על מי שייפה את כוחו לגביהן.

(ב) סוכן מכס ישא באחריות אישית לתשלום כל המסים המוטלים על יבוא ויצוא טובין אם הוכח, להנחת דעתו של המנהל, כי סוכן המכס סיעע לאחר להשתמש מתשלום מסים כאמור.

(ג) סמכות המנהל לפי סעיף קטן (ב) אינה ניתנת להאצלה.

(ד) הוגש ערעור על החלטת המנהל לפי סעיף קטן (ב), רשאי סוכן המכס שלא לשלם את הסכום שהוטל עליו עד למתן פסק דין סופי בערעור."

16. במקום סעיף 23 לחוק העיקרי יבוא: החלפת סעיף 23

"ערעור 23. (א) מי שנפגע מהחלטה של המנהל או של גובה המכס לפי חוק זה, רשאי לערער עליה לבית משפט השלום תוך 30 ימים לאחר שהומצאה לו הודעה על החלטה.

(ב) שר המשפטים רשאי להתקין תקנות בדבר דרך הגשת הערעור וסדרי הדין בו ובדבר אגרות, הוצאות ודמי בטלה לעדים."

17. סעיף 24 לחוק העיקרי – בטל. ביטול סעיף 24

18. במקום סעיף 27 לחוק העיקרי יבוא: החלפת סעיף 27

"עונשין 27. (א) העושה אחד מאלה, דינו – מאסר שנה:

(1) מוסר מסמך או ידיעה, לא נכונים או לא מדוייקים לפי חוק זה, ללא הסבר סביר;

(2) נמנע ללא הסבר סביר מלמסור ידיעה, מסמך או דבר שהוא חייב במסירתם לפי חוק זה, או שנדרש למסרם;

(3) עובר על הוראות סעיף 3 או סעיף 6(ב) או על איסור לפי סעיף 13.

(ב) המפר הוראה מהוראות חוק זה ולא נקבע להפריה עונש, או המפר הוראה בתקנות על פיו כשנאמר בתקנות שההפריה היא עבירה, דינו – מאסר שלושה חודשים.”

19. אחרי הפרק הששי לחוק העיקרי יבוא:

הוספת פרק ששיו – משלחים בינלאומיים

”פרק ששיו: משלחים בינלאומיים

24א. בפרק זה, ”משלח בינלאומי” – מי שעיסוקו, כולו או חלקו, במשלוח מטענים מחוץ לישראל לישראל, ומישראל לחוץ לארץ.

”הגדרות

24ב. (א) על משלח בינלאומי יחולו הוראות חוק זה בשינויים המחוייבים, למעט הוראות סעיפים 3א, 4(א)4, 4(ב) ו-16 עד 19 ו-35.

החלת הוראות על משלח בינלאומי

(ב) מבלי לגרוע מהוראות סעיף קטן (א), לענין פרק זה, בכל מקום בחוק זה שבו נאמר ”סוכן מכס”, יראו כאילו נאמר ”משלח בינלאומי”, ובכל מקום שבו נאמר ”פעולת מכס”, יראו כאילו נאמר ”פעולת שילוח בינלאומי”.

20. אחרי סעיף 29 לחוק העיקרי יבוא:

הוספת סעיף 29א

29א. עבר סוכן מכס עבירה על פי הדינים החלים על יבוא ויצוא טובין, ייאשם בה גם מי שייפה כוחו לפעול בשמו, זולת אם הוכיח שהעבירה נעברה שלא בידיעתו או שנקט את כל האמצעים הנאותים כדי להבטיח קיום הוראות חוק זה.”

”אחריות של מרשה

21. בפקודת המכס³ –

תיקון פקודת המכס – מס’ 13

(1) בסעיף 18, במקום סעיף קטן (ב) יבוא:

”(ב) בסעיף זה, ”משלח בינלאומי” – כמשמעותו בחוק סוכני המכס, התשכ”ה-1965.”

(2) סעיפים 170 ו-171 – בטלים.

22. (א) תחילתם של סעיפים 4(א)3, 4(א)5 ו-17(א)1 לחוק העיקרי, כנוסחם בחוק זה – שנה מיום תחילתו של חוק זה, ובלבד שהוראותיהם לא יחולו לגבי מי שהחל את התמחותו כסוכן מכס או כפקיד רשוי לפני יום תחילתו של חוק זה.

תחילה והוראת מעבר

(ב) מי שערב תחילתו של חוק זה פעל כדין כמשלח בינלאומי יראוהו כאילו נרשם לפי חוק זה.

אברהם (בייגה) שוחט
שר האוצר

יצחק רבין
ראש הממשלה

שבח וייס
יושב ראש הכנסת

עזר ויצמן
נשיא המדינה

³ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 3, עמ’ 39; סיח התשמ”ו, עמ’ 36 ועמ’ 275.